

ÅLANDS STATISTIK OCH UTREDNINGSBYRÅ

Att leva och bo som inflyttad på Åland Utomnordiska och nordiska erfarenheter

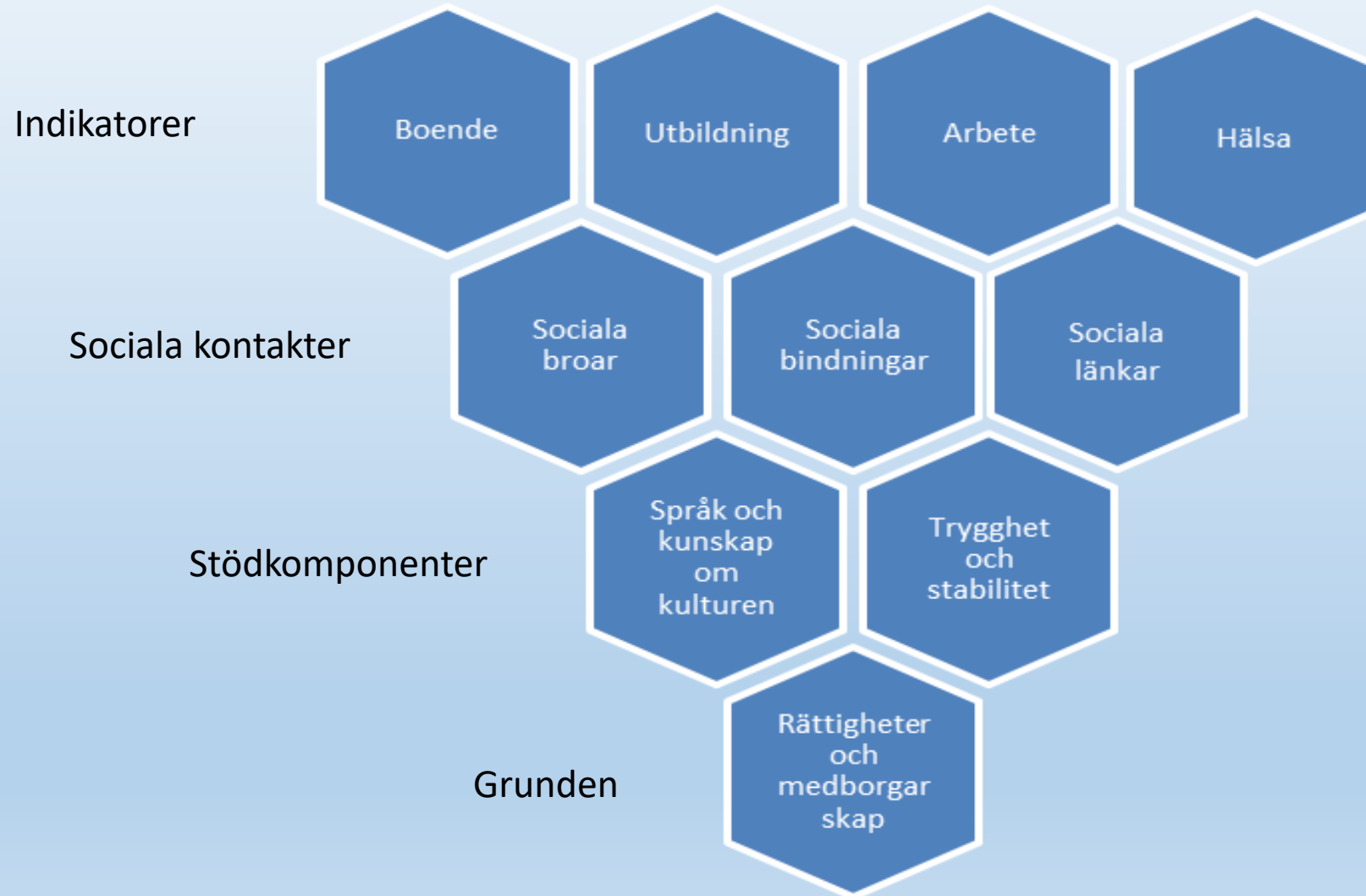

Sanna Roos 17.6.2020

Syfte och metod

- Underlag för integrationspolitik, utveckling av åtgärder
- Följer upp resultaten från 2014
- Inflyttade som enligt befolkningsregistret:
 - är födda utanför Åland
 - är 18-75 år
 - har bott högst (cirka) 10 år på Åland
- Svarsfrekvenser
 - Utomnordiska inflyttade 31 % (316 svarande)
 - Finskspråkiga inflyttade 51 % (145 svarande)
 - Svenskspråkiga inflyttade 57 % (305 svarande)
 - inkl. skandinaviska

Komponenterna i lyckad integration

Källa: Ager & Strang, 2008

Ur inflyttarperspektivet

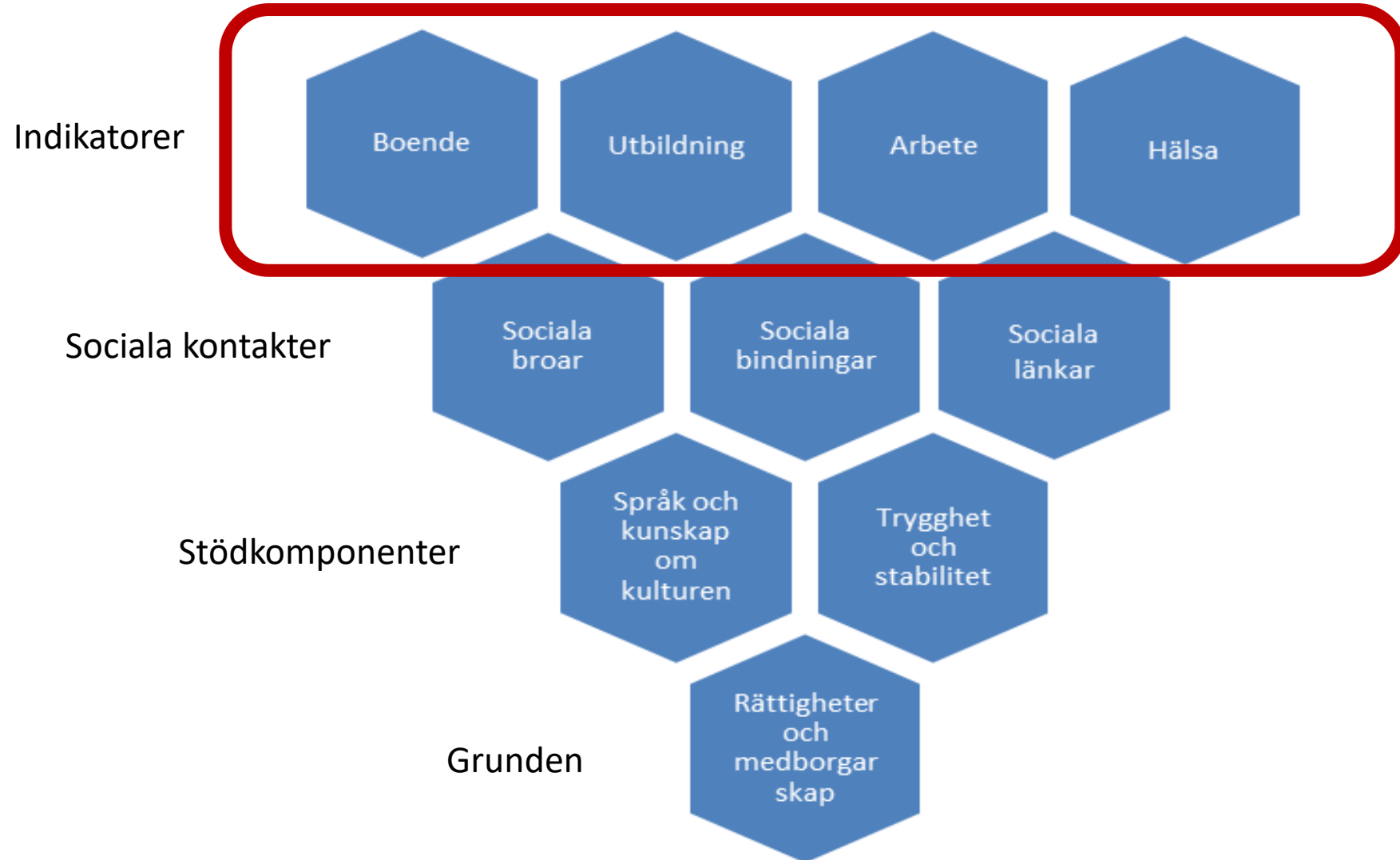
- Orsaken till att flytta till Åland:
 - Utomnordiska: arbete (50 %), anknytning (27 %)
 - Finskspråkiga: arbete (39 %), anknytning (19 %)
 - Svenskspråkiga*: arbete (32 %), anknytning (35 %)
- De viktigaste aspekterna ur inflyttarperspektivet:
 - Utomnordiska: hälso- och sjukvård, arbete, trygghet
 - Finskspråkiga: en lämplig bostad, trygghet, hälso- och sjukvård
 - Svenskspråkiga*: trygghet, arbete, hälso- och sjukvård

(*) inkl. skandinaviska

Nycklarna till integration:
Boende, utbildning, arbete, hälsa/fritid

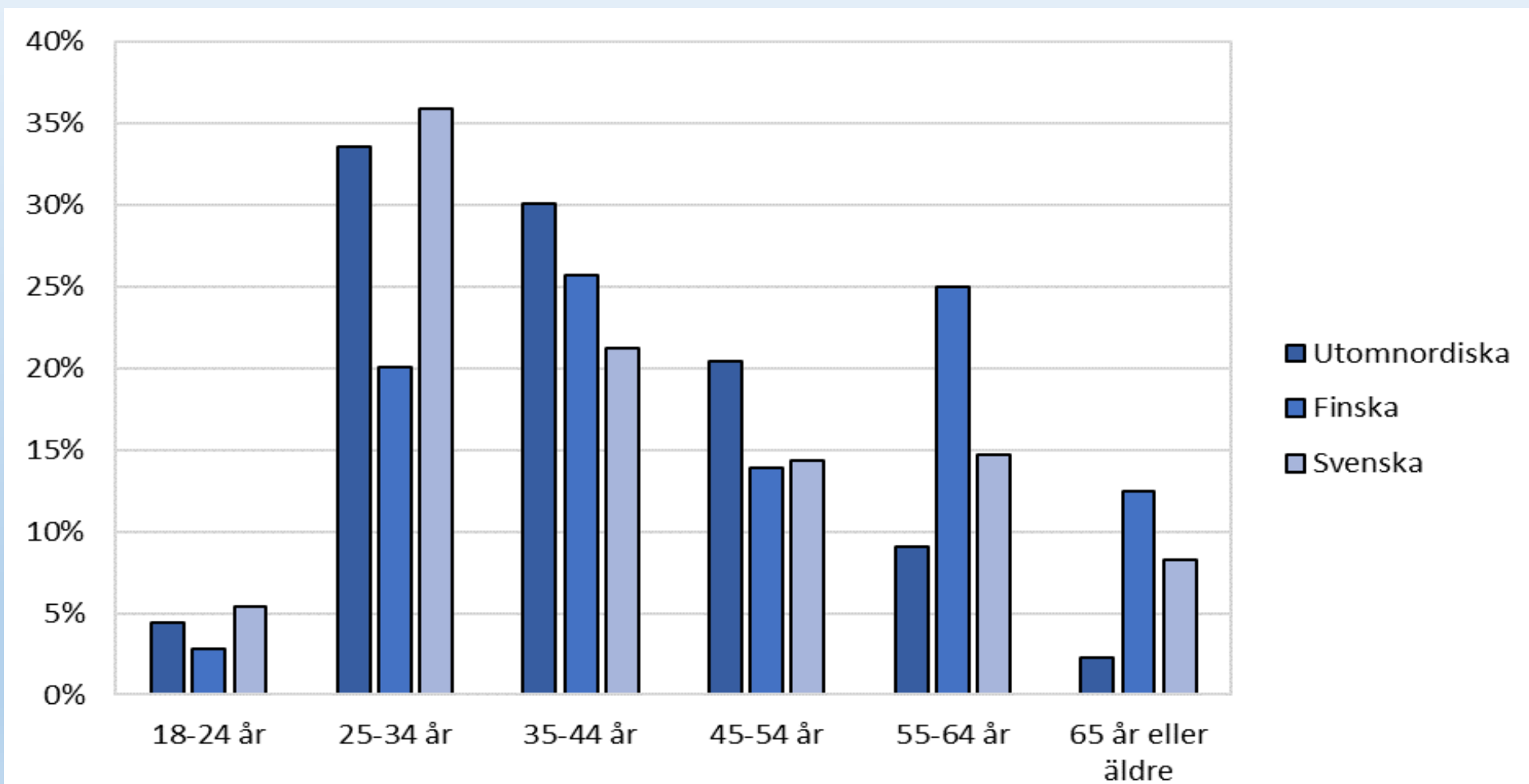
Komponenterna i lyckad integration

Källa: Ager & Strang, 2008

Boende och hushållets sammansättning

Åldersfördelning bland inflyttargrupperna i undersökningen

Not: Observera att skalan slutar vid 40 procent. Gruppen för svenska inkluderar skandinaviska svarande.

Källa: ÅSUB

Boende och hushållets sammansättning

- Barnfamiljer:

- Utomnordiska: ett barn 52 %, två barn 28 %
- Finskspråkiga: ett barn 15 %, två barn 25 %
- Svenskspråkiga*: ett barn 43 %, två barn 37 %

(*) inkl. skandinaviska

Utbildning

Universitet eller liknande som högsta avslutade utbildning:

- Utomnordiska 47 %
- Finskspråkiga 58 %
- Svenskspråkiga* 50 %

Har tagit / håller på att studera till examen på Åland:

- Utomnordiska 10 % / 7 %
- Finskspråkiga 7 % / 3 %
- Svenskspråkiga* 11 % / 4 %

(*) inkl. skandinaviska

Om utbildningsmöjligheter

*”[...] Däremot vill jag nämna **Öppna Högskolan** som är ett oerhört viktigt inslag i utbildningsutbudet på Åland. Kurserna är riktiga universitetskurser och Högskolan på Åland stöttar med lokaler och administrativ personal. Det är det närmsta ett universitet man kommer på Åland, och det kunde utvecklas ytterligare. **Samarbeten med andra högskolor** (även i Sverige och andra länder) är en möjlighet till högre utbildning på Åland.”*

Arbete

Hur skulle du bedöma ditt yrkesliv? ("helt av samma åsikt")

Jag får förtroende

- Utomnordiska: 55 %
- Finskspråkiga: 60 %
- Svenskspråkiga*: 65 %

Jag har övervägt att byta jobb

- Utomnordiska: 15 %
- Finskspråkiga: 18 %
- Svenskspråkiga*: 17 %

Arbetsuppgifterna motsvarar utbildningen

- Utomnordiska: 31 %
- Finskspråkiga: 46 %
- Svenskspråkiga*: 44 %

(*) inkl. skandinaviska

Om att starta ett företag

”När jag var nyinflyttad hörde jag mig för hos **AMS** om hjälp att starta företag. Eftersom jag inte varit arbetslös en längre tid, hade de ingen form av stöd. Rådgivningen från **skattemyndigheten** var mycket bristfällig och direkt felaktig. [...] Det hade varit oerhört värdefullt att som blivande företagare få en kort rådgivning från en kunnig person som kunnat hjälpa till med det som är specifikt för Åland och Finland, med saker som **lagstadgade försäkringar, företagshälsovård** och liknande! Det finländska systemet för företagshälsovård skiljer sig från Sverige, och det tog flera år innan jag förstod att jag borde skriva avtal med företagshälsan.”

Fritid

Vad gör du på din fritid? (de vanligaste svarsalternativen)

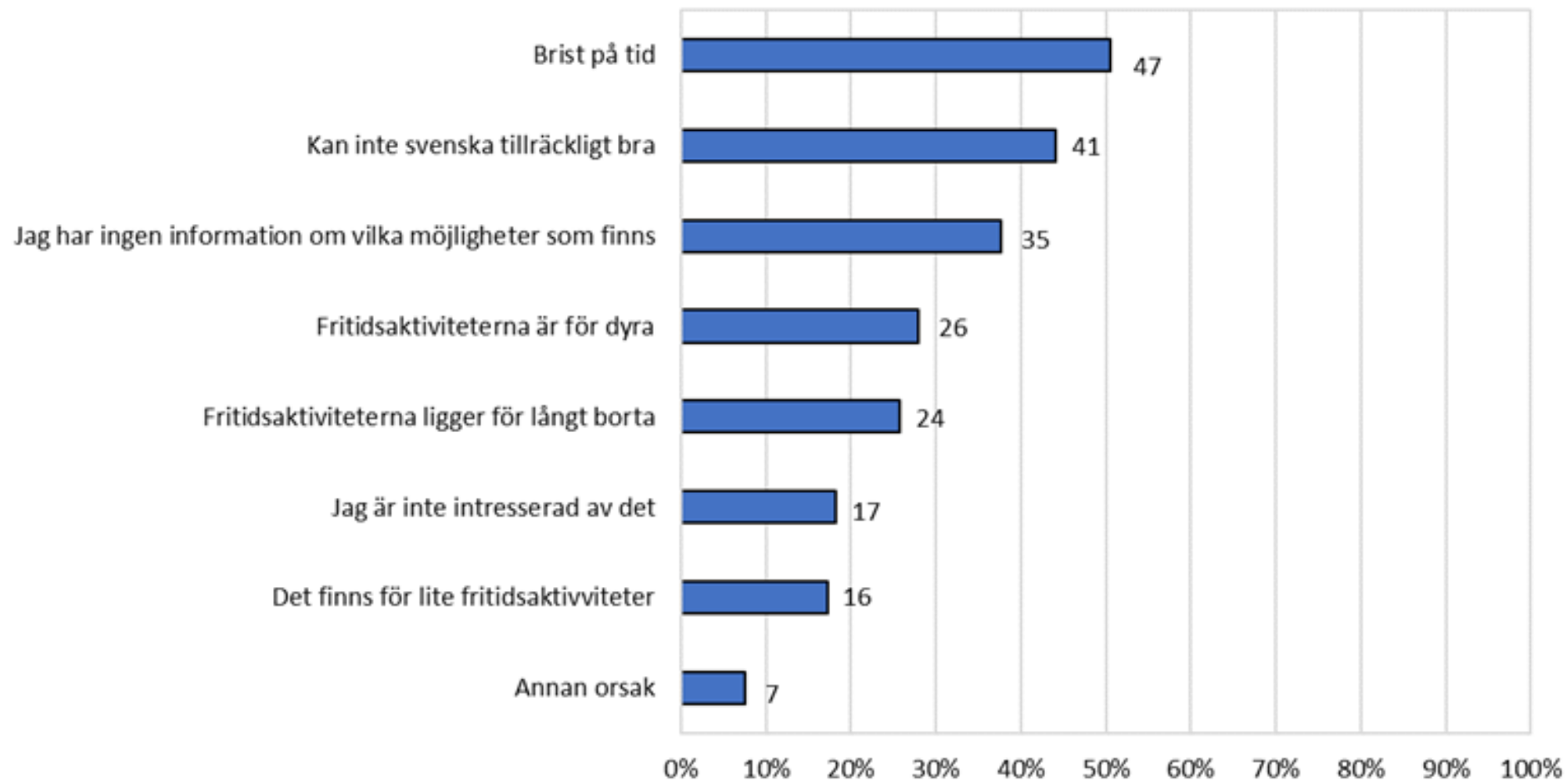
- "Hem- och familjeliv" (63-81 %)
- "TV, film" (63-73 %)
- "Friluftaktiviteter" (60-75 %)

- "Frivilliga insatser/ föreningsverksamhet"
 - Utmordiska: 8 %
 - Finskspråkiga: 21 %
 - Svenskspråkiga*: 17 %

(*) inkl. skandinaviska

Fritid

Varför deltar du inte i organiserade motions- eller fritidsaktiviteter? (utomnordiska)

Not: Det var möjligt att välja flera svarsalternativ.

Källa: ÅSUB

Fritid

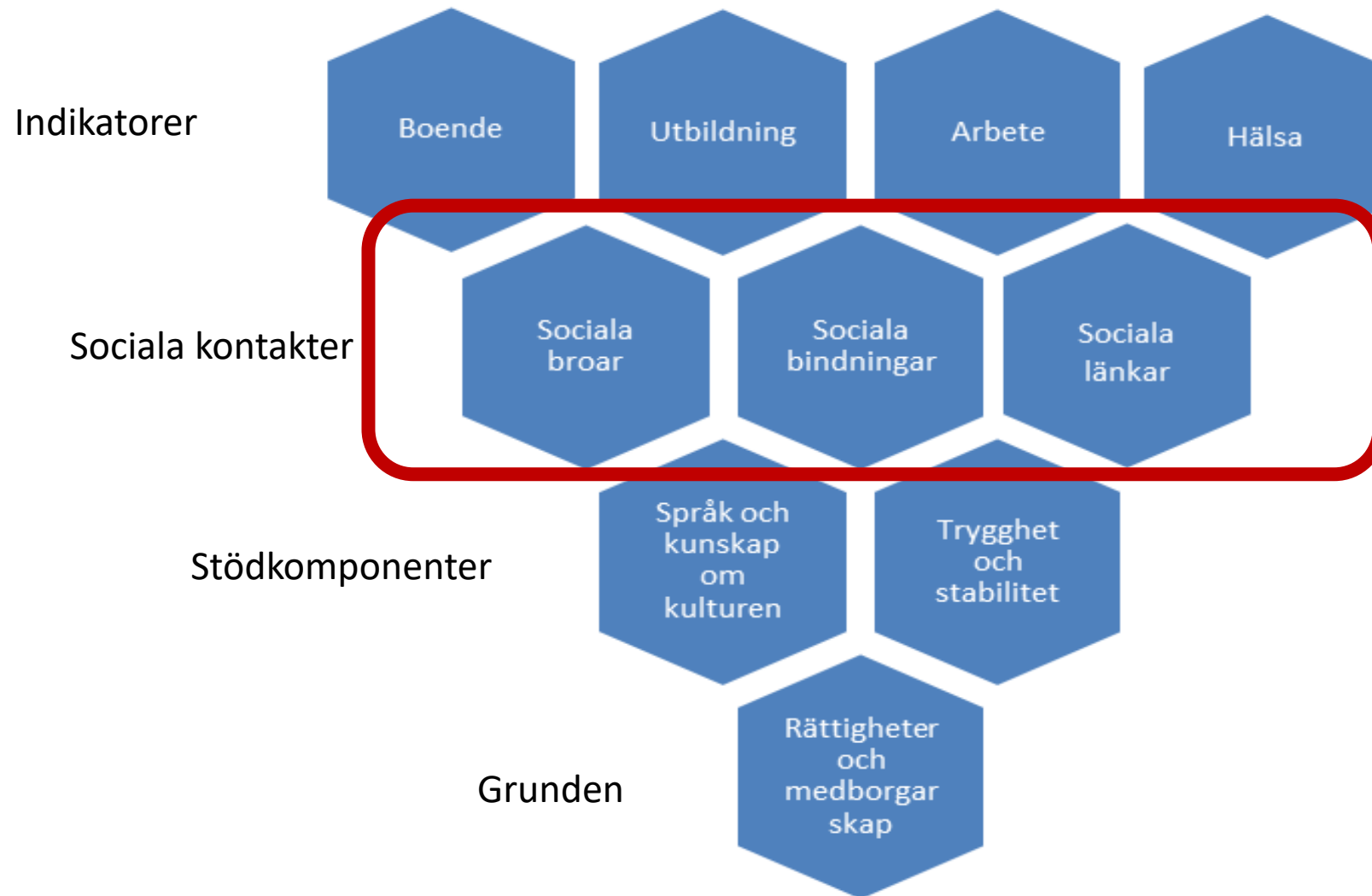
”Bästa sättet att integrera i det åländska samhället är genom fritidsaktiviteter/ hobbys. Fotbollen har varit väldigt viktigt för mig för att skapa kontakter [...]”

”Jag är ensamstående och har inget nätverk där jag kan få barnvakt, jag har heller inte råd att betala för en.”

Sociala kontakter: Broar, bindningar och länkar

Komponenterna i lyckad integration

Källa: Ager & Strang, 2008

Sociala broar

Var har du lärt känna ålänningar?

- "Genom arbete"
 - Utomnordiska 64 %
 - Finskspråkiga 71 %
 - Svenskspråkiga* 72 %
- "Genom fritidsaktiviteter"
 - Utomnordiska 26 %
 - Finskspråkiga 37 %
 - Svenskspråkiga* 33 %

(*) inkl. skandinaviska

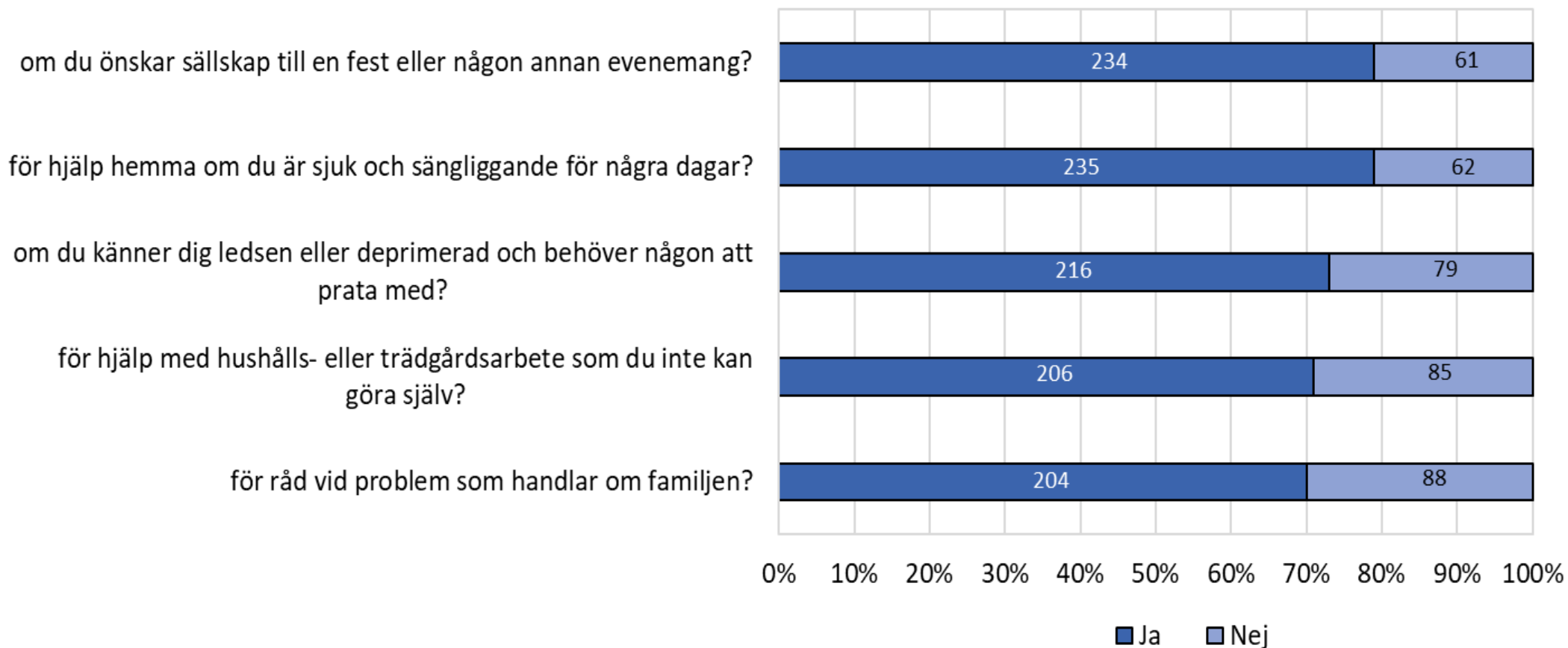

Om sociala broar

”Ålämningarna har ofta samma bekanta och skapar sociala grupper. Dessa grupper kan vara stängda och svåra för nyinflyttade att bli accepterade i. Jag är accepterad i en "social grupp" men det tog länge och krävdes mycket engagemang från min sida.”

Sociala bindningar

Har du personligen någon att kontakta... (utomnordiska)

Källa: ÅSUB

Sociala länkar

De mest använda institutionerna och tjänsterna:

- Utomnordiska: Ålands skattebyrå, Hälsocentral, FPA
- Finskspråkiga: Hälsocentral, Motionstjänster, Bibliotek
- Svenskspråkiga*: Motionstjänster, Hälsocentral, Kulturella tjänster och Ålands skattebyrå

(*) inkl. skandinaviska

Om sociala länkar

"Hälsocentral. För att få tid hos en läkare, väntetid är 4 veckor. Och för att fixa en undersökning t.ex. ultraljud eller något annat. Det tar ännu mera tid sammanlagt."

"FPA - lång väntetid på svar. Svårt att förstå info."

"Åland Tax Office - it's very difficult to get help on information in English."

Om sociala länkar

“AMS. *They communicate with me through letters written in complex bureaucratic Swedish, which I cannot understand, and I had to ask my wife to help me. Also, I have not received a proper integration plan, just a piece of paper saying that I want to get a job and learn Swedish. This does not provide me with any assistance or guidance on how to integrate [...]*

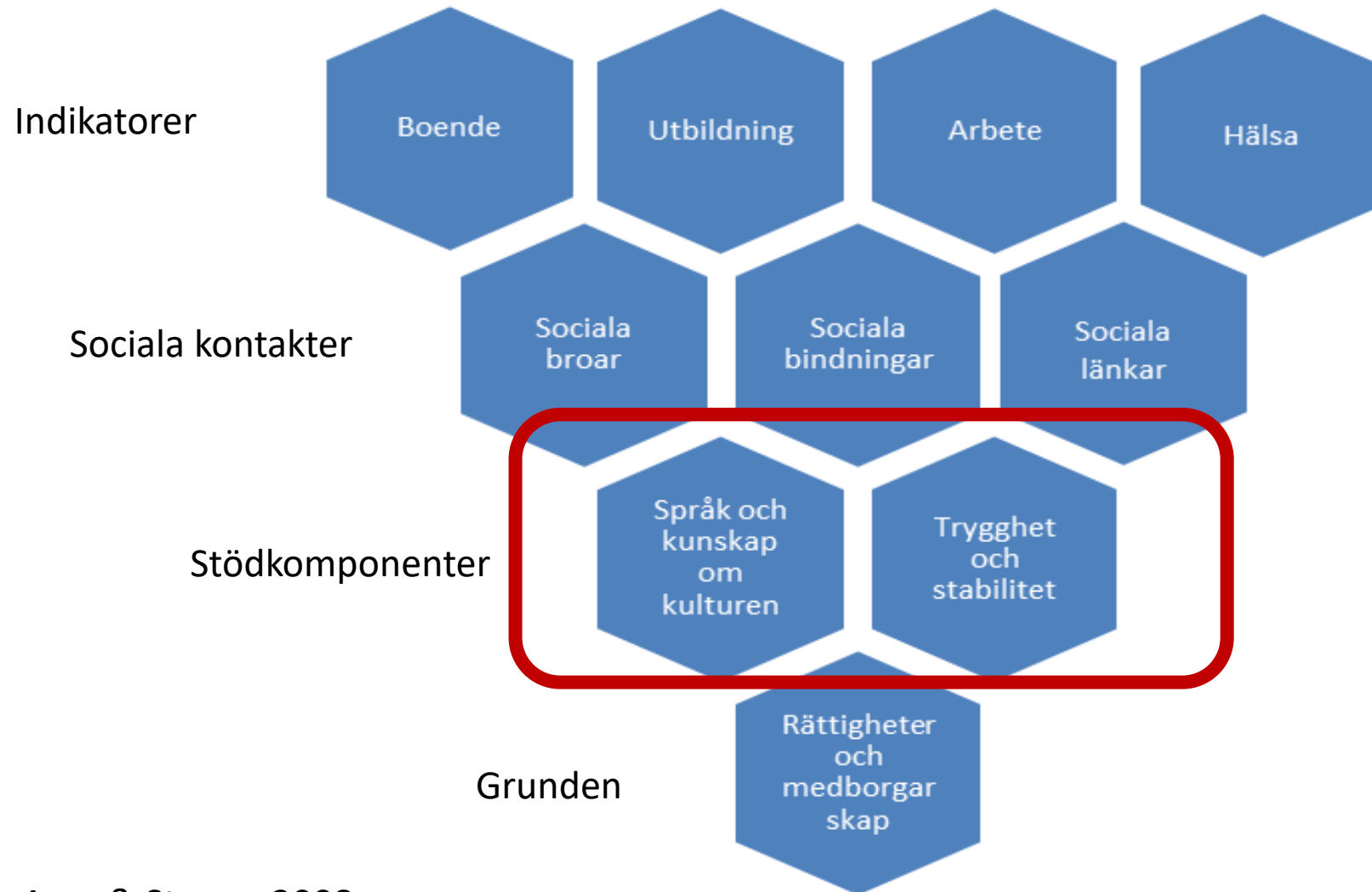
”Migri* *är jättesällan på Åland och tiderna går genast. Närmaste kontor är inte i Åbo utan det har man också måste placera till Reso som är ännu längre bort.”*

(*) Migrationsverket

Språk och kultur samt trygghet och stabilitet

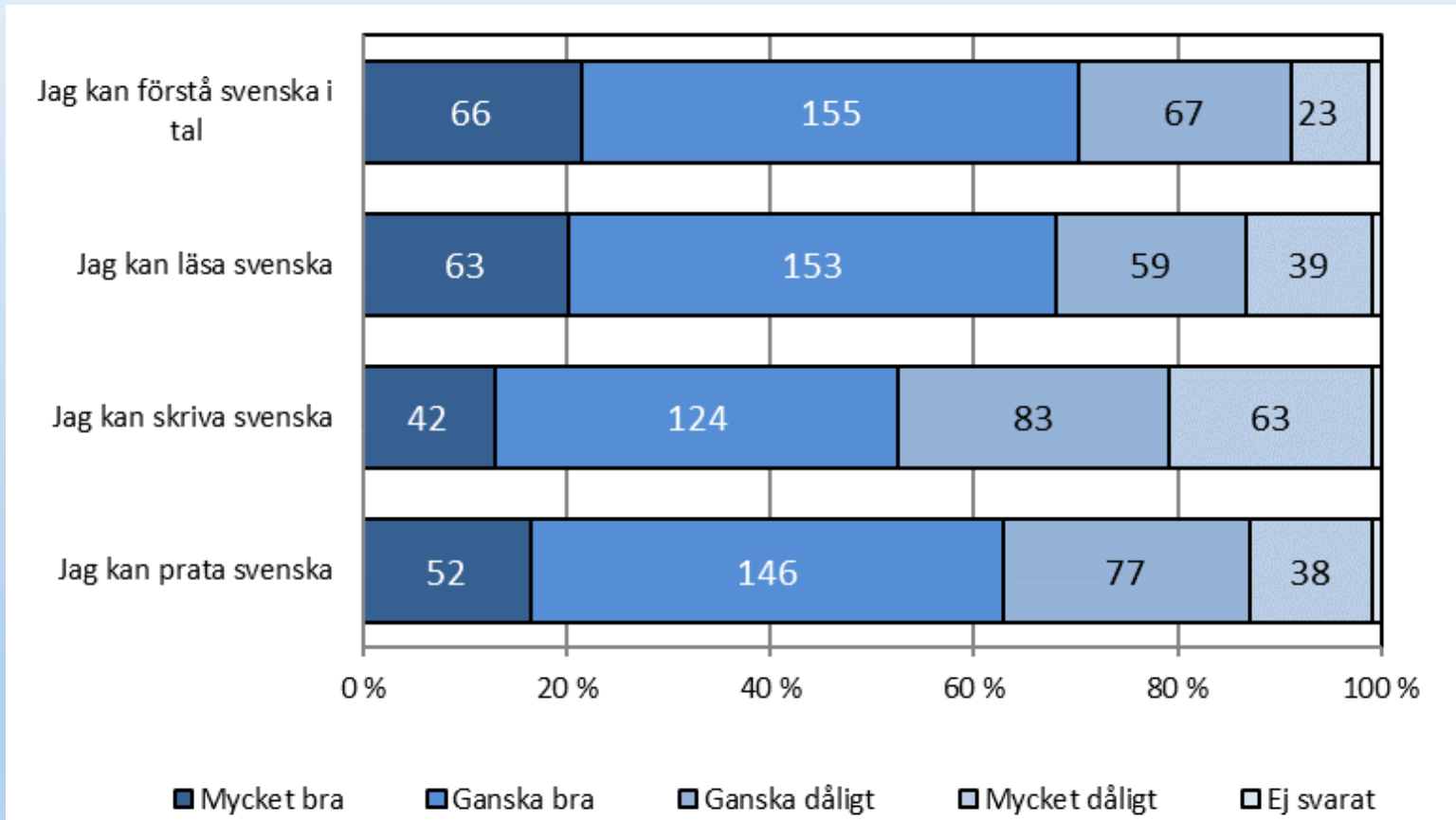
Komponenterna i lyckad integration

Källa: Ager & Strang, 2008

Språket

Har väl tycker du att du kan svenska? (utomnordiska)

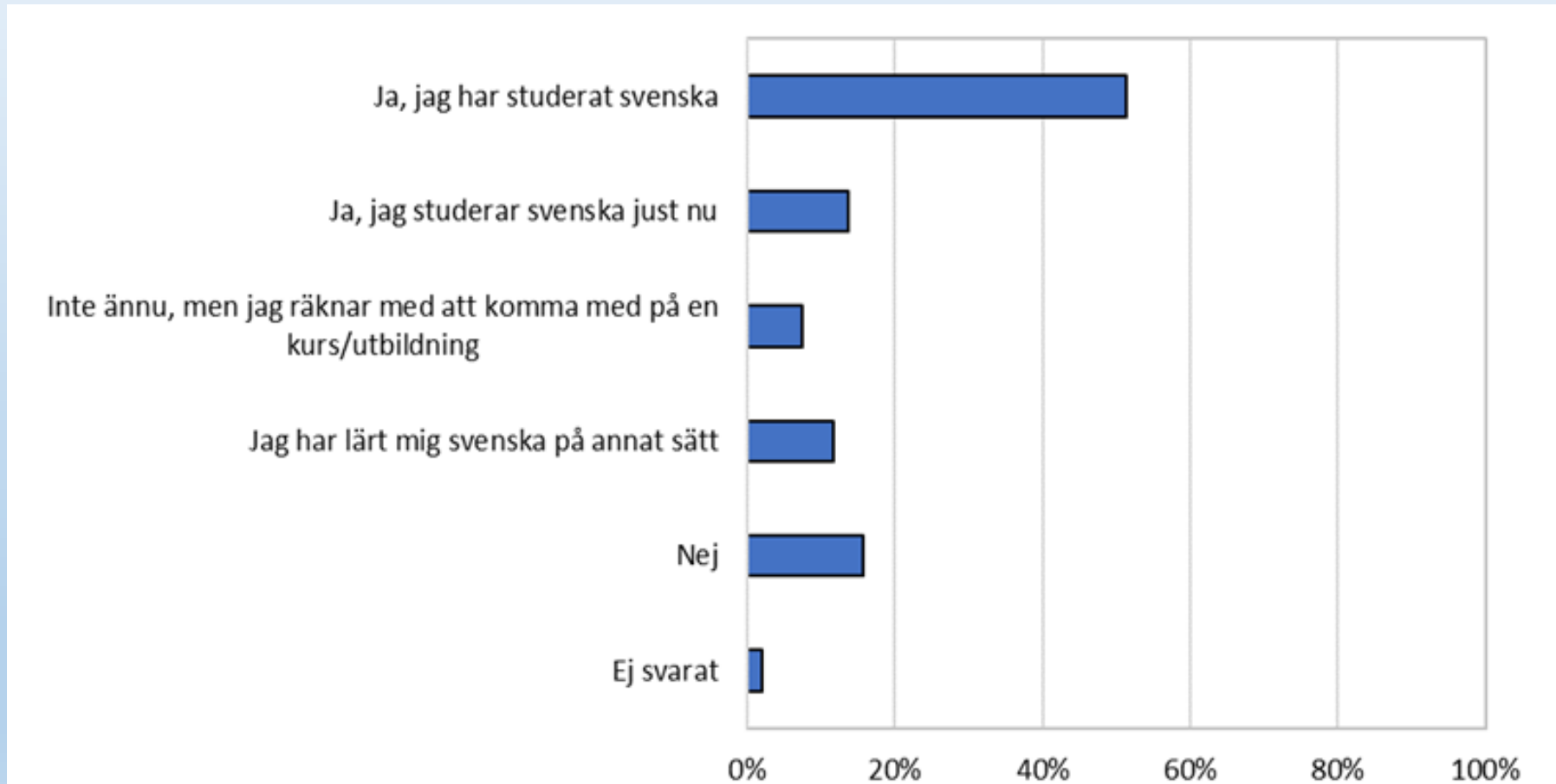

Källa: ÅSUB

Språket

Har du deltagit i svenska språkkurser/språkutbildning? (utomnordiska)

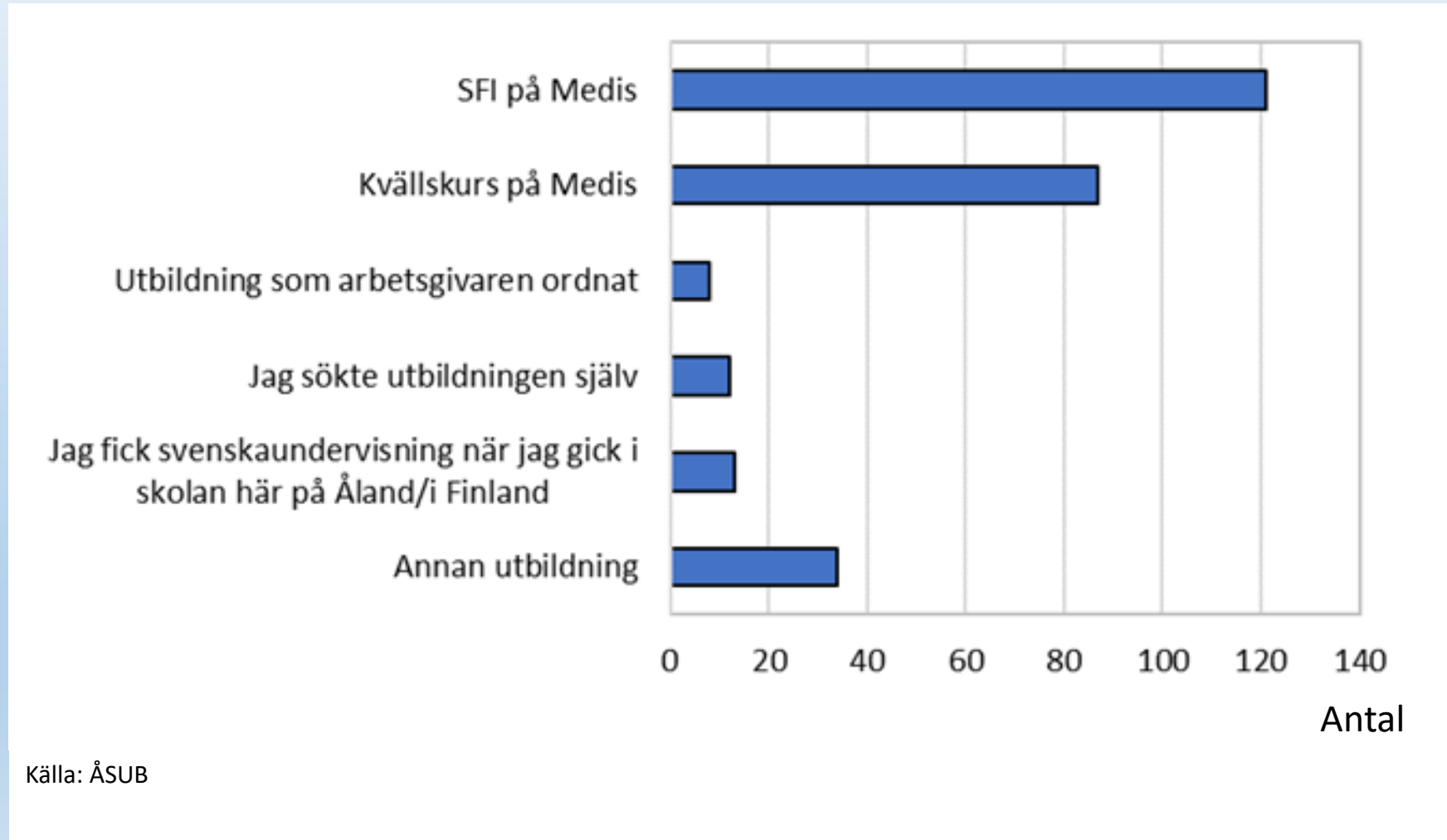

Källa: ÅSUB

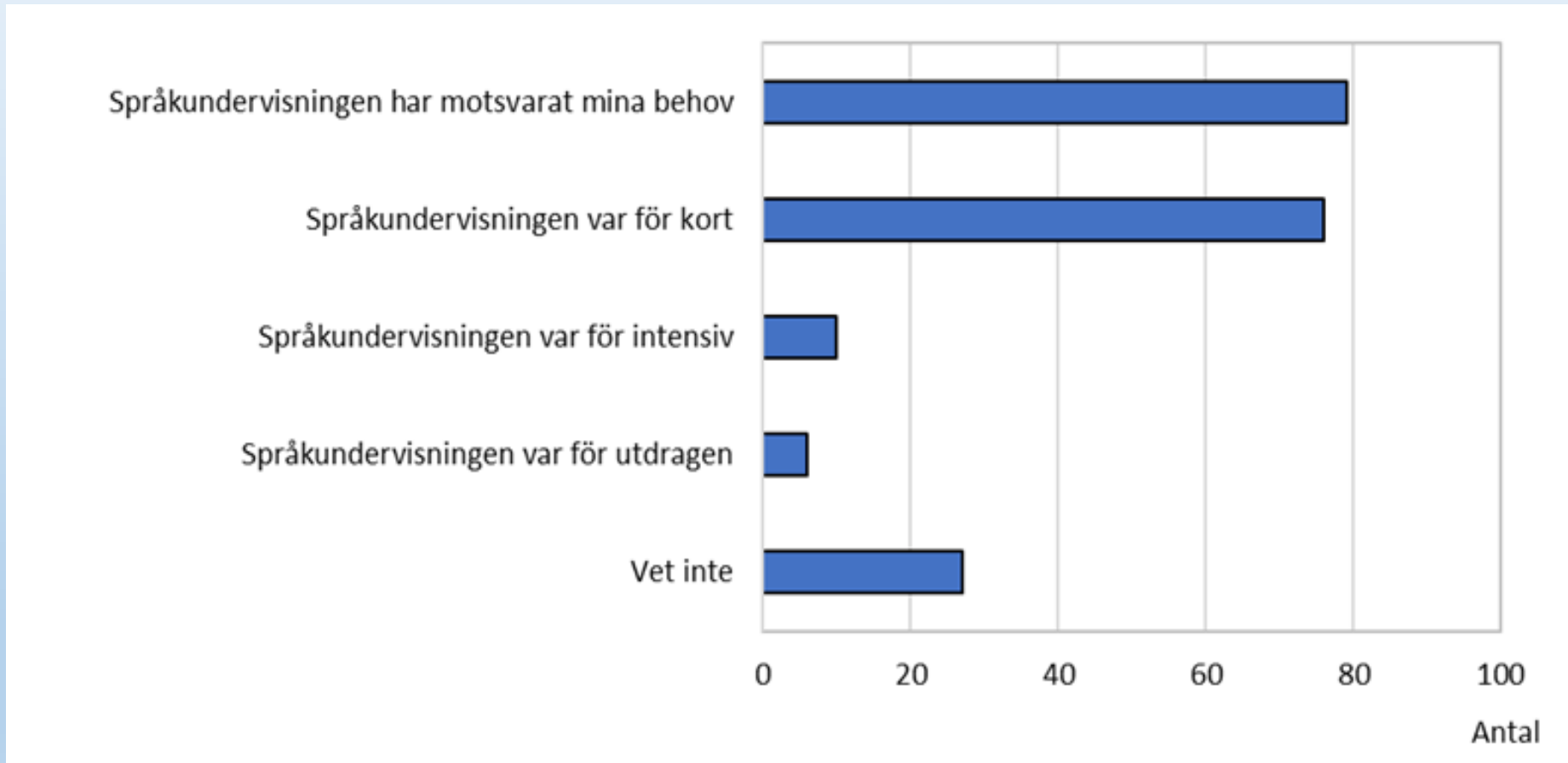
Språkutbildning

Språkutbildningen var... (utomnordiska)

Språkutbildning

Har du fått tillräckligt med språkundervisning? (utomnordiska)

Källa: ÅSUB

Om språkutbildning

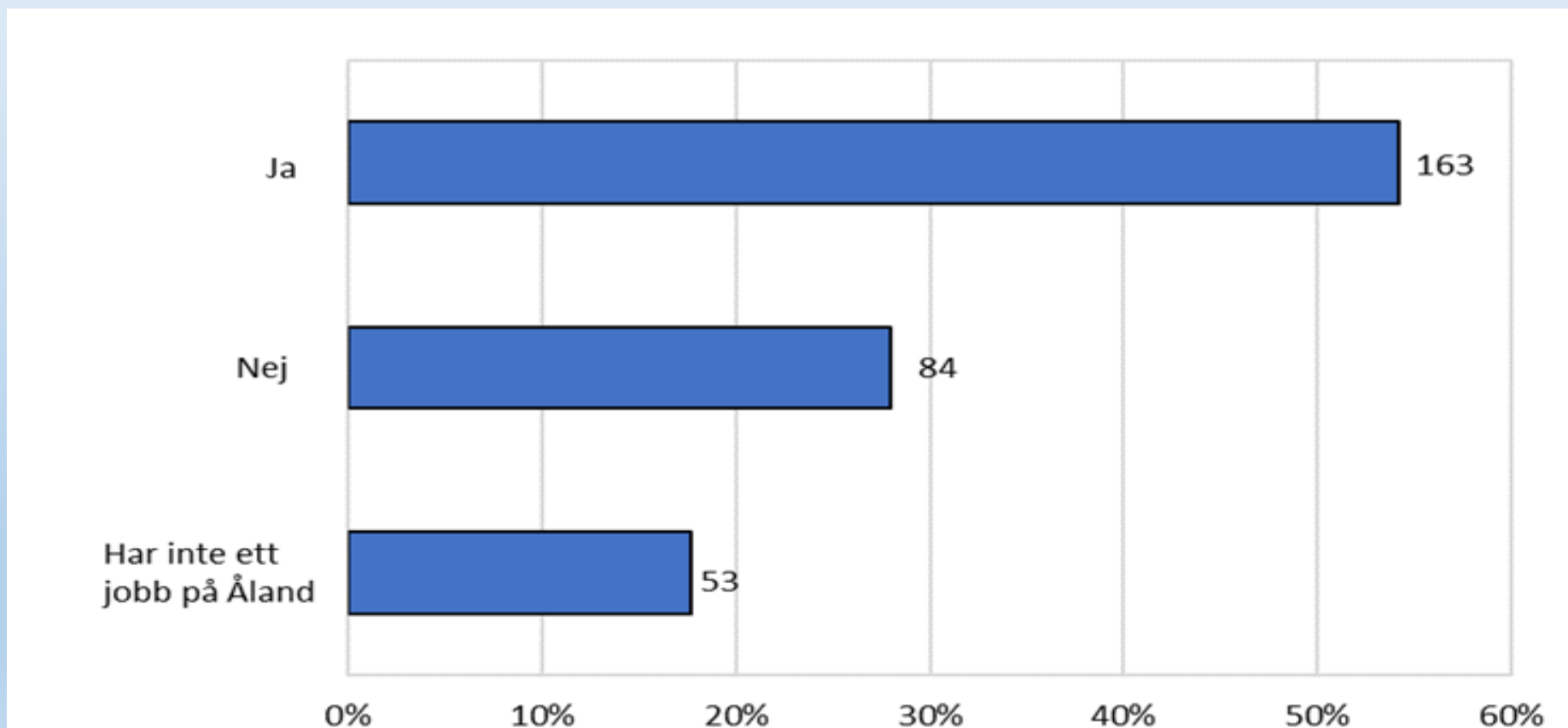
- ***"Swedish courses are too short for me. My first course, I didn't understand anything. [Now] I understand more and more as I go. I need one more course for studying all day, to make my Swedish improve. Because in the future I would like to study."***

Om språkutbildning

- "Det som var bra är **kombination av språkkurs och språkpraktik** några dagar i veckan, som på *Integration.ax II* projektet. *SFI* var bra, men för lite fackspråk kan man lära sig så."
- "Jag har fått väldigt bra språkundervisning ett år på *Medis* i en förmiddagskurs 2 gånger per vecka runt tre timmar. Därefter gick jag ett år till en utbildning på **Folkis** och kunde öva på mitt svenska dagligen. Det var perfekt för mig!"

Om andra språk

Upplever du att det räcker med kunskaper i svenska i ditt nuvarande arbete på Åland? (svenskspråkiga, inkl. skandinaviska)

Not: Observera att skalan slutar vid 60 procent.

Källa: ÅSUB

Om andra språk

Jag har behövt kunskaper i följande språk (svenskspråkiga, inkl. skandinaviska)

finska och engelska	46
finska	16
engelska	14
finska, engelska, tyska	3
engelska och tyska	2
finska, engelska, estniska	1
finska, engelska, franska	1
finska, engelska, tyska, franska	1
estniska, rumänska, lettiska	1

Källa: ÅSUB

Diskriminering

Andel som upplever sig höra till en grupp som är diskriminerad på Åland:

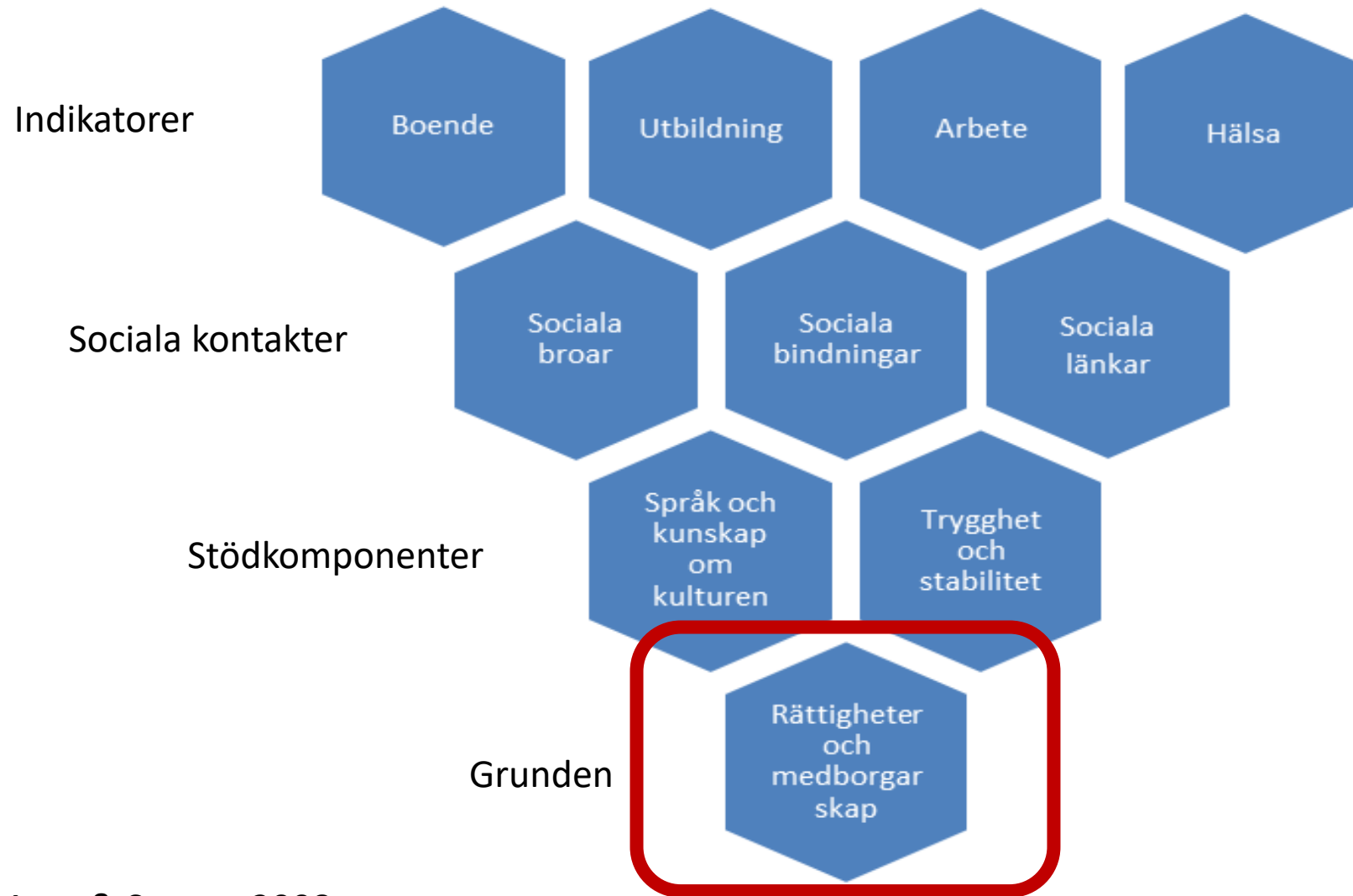
- Utomnordiska 14 %: utländsk bakgrund eller nationalitet, dåliga svenskkunskaper, utländsk utseende
- Finskspråkiga 22 %: finska språket, finsk etnicitet
- Svenskspråkiga* 9 %: härkomst, inflyttad

(*) inkl. skandinaviska

Rättigheter och medborgarskap

Komponenterna i lyckad integration

Källa: Ager & Strang, 2008

Om rättigheter och medborgarskap

*”Jag är av den åsikten att **hembygggsrätt** - om man skall ha kvar den - bör höra till **alla nationaliteter**, inte bara finska medborgare. Genom hembygggsrätt diskrimineras olika nationaliteter. Åland borde inleda systematisk hemspråksundervisning för grundskolebarn. Avviker från internationella konventioner vid tillfället.”*

Om rättigheter och medborgarskap

"Hembygdsrätten var mycket viktig för mig, just därför att den ger **rätt att rösta i lagtingsvalet**. Jag skulle gärna **ställa upp i val**, men har inget partimedlemskap. Andra inflyttare har berättat om hur svårt det är att få inflyttande i de politiska partierna, på grund av härkomsten. De säger att det går bra att bli medlem, men glastaket är både hårt och lågt. Man får vara med så länge man inte får något egentligt inflyttande."

Avslutande kommentarer

- > **Arbetsmarknadsfrågorna** har en nyckelroll i utveckling av integrationen. Transparenta villkor och anställningsprocesser, koordinerad information efterfrågas.
- > **Sociala kontakter** är en förutsättning för att känna sig delaktig som inflyttad. I synnerhet i kontakterna med myndigheter behövs förtroende.
- > **Språkutbildningen är viktig** för de utomnordiska inflyttade.
- > **Aktivt arbete mot diskriminering och rasism** önskades av de svarande.

Avslutande kommentarer

”Jag tycker själv att det är lätt att komma in i det åländska samhället för att myndigheterna har en bra integrationsplan och för att ålänningarna är jättetrevliga och hjälpsamma. Jag är jätteglad att bo här på Åland och jag känner stolthet över hela Åland.”

Tack för visat
intresse!

www.asub.ax

www.facebook.com/AASUB